

krónika

SZABOLCS-SZATMÁR-BEREG IRODALMA

Válogatott bibliográfia 2009. január 1–március 31.

ÖNÁLLÓ MŰVEK ÉS GYŰJTEMÉNYES MUNKÁK

Szabolcs-Szatmár-Bereg megyére
vonatkozó közleményei

1. BALLA D. Károly: Magyarul beszélő magyarok: Esszék, publicisztikák, írójegyzetek 2000-2006. – Budapest : Európai Összehasonlító Kisebbségkutatások Közalapítvány, 2008. – 188 p.
2. BALOGH István: Visszhangok összhangja: Komiföldi memóriák. – Nyíregyháza : Nyíregyházi Főiskola, 2009. – 104 p.
3. BENKŐ Imre: Szatmár-Bereg avagy egy történelmi kistáj lelke: the soul of a historical region: Botpalád, Csaroda, Fülesd, Kispalád, Milota, Szatmárcseke, Tákos, Tiszabecs, Tiszacsécsé, Tiszakóród, Túrístvándi, Uszka. – Budapest : Enigart Könyvkiadó Bt., 2007. – 128 p.
4. BERCZKY Zoltán – CSEUZ Anett: Simai sakkoló. – Budapest : Püski Kiadó Kft., 2008. – 115 p. ; + mell. + korongok
5. BORBÉLY Szilárd: Egy gyilkosság mellékszálai. – Budapest : Vigilia Kiadó, 2008. – 211 p.
6. BURA László: Szatmár megye helynevei (földrajzi nevei) II. kötet. – Csíkszereda : Státus Kiadó, 2008. – 411 p.
7. CSERMELY Tibor: Bessenyei almanach: A Bessenyei Irodalmi Társaság évkönyve 2008. – Nyíregyháza : Bessenyei Irodalmi Társaság, 2009. – 99 p.
8. CSOMA József: Evangélikus tanítók, iskolák, tanítóképzés Nyíregyházán a XIX. században. – Nyíregyháza : M-Kira Bt., 2008. – 252 p.
9. DÁM László – BENE János: A nyíregyházi Jósza András Múzeum évkönyve 50. – Nyíregyháza : Jósza András Múzeum, 2008. – 615 p.
10. DANCS Lajos – NÉMETH Zoltán: Orié suhaj: Tirpák népdalok. – Nyíregyháza : Bokortanyák Lakosságáért Egyesület : Szlovák Kisebbségi Önkormányzat, 2008. – 124 p.
11. Elődeinkre emlékezünk: Almanach. – Nyírbátor : Báthori István Múzeum Baráti Köre, 2008. – 146 p.
12. FRIDERIKUSZ Sándor: Friderikusz eddig: Interjúkötet. – Pécs : Alexandra, 2008. – 398 p.
13. HAMAR Péter: Kódosítás nélkül. – Budapest : Kairosz Kiadó, 2008. – 123 p.
14. ILYÉS Gábor: „Beszél a márvány”: Nyíregyháza szobrai és emléktáblái. – Nyíregyháza : Nyíregyházi Városvédő Egyesület, 2008. – 347 p.
15. JÁNOS István: „A vers mégis maga a remény”: In memoriam Nagy Gáspár. – Nyíregyháza : Nyíregyházi Főiskola Bölcsészettudományi és Művészeti Főiskolai Kar Irodalom Tanszéke, 2008. – 109 p.
16. JÁNOS István – MERCS István: „Jövöm emléke, múltamnak árnya”: In memoriam Czöbel Minka. – Nyíregyháza : Móricz Zsigmond Kulturális Egyesület, 2008. – 214 p.
17. KELECSÉNYI László: Szinbád titkai: Krúdy Gyula szerelmei. – Budapest : Holnap Kiadó, 2008. – 301 p.
18. KÜHRNER Éva: A Jósza András Oktató Kórház dolgozóinak tudományos munkássága: Bibliográfia: 1988-2007. – Nyíregyháza : Jósza András Oktató Kórház, 2008. – 433 p.
19. MADÁR János – HANÁCSEK Erzsébet: Arcok és énekek: verses antológia – 2008. – Budapest : Rím Könyvkiadó, 2008. – 336 p.
20. MADÁR János: Hullong az idő. – Budapest : Orpheusz Könyvkiadó, 2008. – 136 p.
21. MÓRICZ Zsigmond: Fény és árny: Móricz Zsigmond füveskönyve. – Szeged : Lazi Könyvkiadó, 2008. – 139 p.
22. NÓGRÁDI Gábor: Nógrádi Gábor versei: 1965-2005. – Budapest : Presskontakt Bt., 2008. – 160 p.
23. NOVÁK Géza: Az észak-alföldi kistérségek fontosabb adatai, 2007. – Debrecen : Központi Statisztikai Hivatal Debreceni Igazgatósága, 2008. – 48 p.
24. SÁNDOR Zoltánné: Szelid gondolatok. – Budapest : Rákbeta Országos Szövetsége, [2008]. – 160 p.
25. SOMOS Péter: Nyírszidók: Interjúk. – Nyíregyháza : Nyíregyházi Zsidó Hitközség, 2009. – 101 p.
26. SZABÓ Menyhért: Tunyogmatolcs helyismereti irodalma: Bibliográfia. – Tunyogmatolcs : Művelődési Ház és Községi Könyvtár, 2008. – 76 p.

27. VARGA János: Bereg kincsei: kiállításvezető. – Vásárosnamény : Beregi Múzeum, 2008. – 56 p.
28. VITÁL Mária, R.: Igazgyöngy. – Nyíregyháza : Szerző, 2008. – 106 p.

IDŐSZAKI KIADVÁNYOK
Szabolcs-Szatmár-Bereg megyére
vonatkozó közleményei

(Folytatás az előző számból, 255–270.)

255. HOLKA László: Nemzetiség, nyelvismeret, anyanyelv Ukrajnában = Statisztikai Szemle, 10–11. sz., p. 1049–1052.; népszámlálás; határon túli magyarok; Ukrajna; 2001
256. MURÁNYI István, HORVÁTH Rita, HÜSE Lajos: Nyíregyházi fiatalok drogfogyasztásának és szubjektív jóllétének jellemzői = A Vörös Postakocsi, 4 (tél). sz., p. 41–49.
257. MIKLÓS Eszter Gerda: Parázs és más - Móricz Zsigmond Színház = A Vörös Postakocsi, 4 (tél). sz., p. 105–107.; színikritika; Márai Sándor; ösbemutató
258. KÜHRNER Éva: A nyíregyházi gyermeküdülő telep története 1911–1945 = Pedagógiai Műhely, 3. sz., p. 41–55.; szociális gondoskodás; gyermeküdültetés; Nyíregyháza-Sóstófürdő
259. SZABOLCSI Richárd: Pedagógus munkanélküliség Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében = Pedagógiai Műhely, 3. sz., p. 58–69.; pedagógusok; munkanélküliség; Szabolcs-Szatmár-Bereg megye
260. KARÁDI Zsolt: Szeretet, öröm, belső tűz : Beszélgetés Papp Istvánnéval, a Vikár Sándor Zeneiskola igazgatójával = Pedagógiai Műhely, 3. sz., p. 78–80.; pedagógusok; zenész; pályakép
261. PATAKY Emőke: Parasztházak újjászületése és elmúlása... A népi műemlékvédelem számvetése az Észak-Alföldi Régióban (1988–2008) = Magyar Építőipar, 6. sz., p. 228–232.; népi építészet; műemlékvédelem; Észak-Alföldi régió; Szabolcs-Szatmár-Bereg megye; 1988–2008
262. KABDEBŐ Lóránt: Páskándi Géza Erdélyi triptichonja = Napút, 7. sz., p. 116–127.; műelemzés; Páskándi Géza; Erdélyi triptichon
263. SIPOS László: Pedagógiai programok az iskolai alapítványok céljaiban és tevékenységében = Educatio, ősz, p. 443–449.; alapítvány; általános iskola; középiskola; Szabolcs-Szatmár-Bereg megye
264. VRAUKÓNÉ LUKÁCS Ilona: „... pedagógusnak, könyvtárosnak mindenáron jónak kell lennie ahhoz, hogy elvárhassa a gyerekektől is a jóságot”: Beszélgetés Abonyiné Antal Annával = Könyvtári Levelező/Lap, 12. sz., p. 30–34.; könyvtáros; Kertvárosi Általános Iskola
265. ZÁSZKALICZKY Péter: Petrőczy Kata Szidónia sírjánál = Evangélikus Élet, 45. sz., p. 5.; síremlék; emlékünnepek; Huszt
266. SZLUKA Eszter: Pislákolnak : Leépítés a GE fényforrásüzeménél = Figyelő, 46. sz., p. 52.; izzógyártás; Kisvárdá
267. ÁGOSTON Balázs, GERHÁT Petra: Rejtelmes Kárpátalja. + Magyar holokausz = Magyar Demokrata, 49. sz., p. 37–41.; műemlékek; elhurcoltak; Kárpátalja
268. –avar–: A remény növénye Szatmárban = Magyar Mezőgazdaság, 51–52. sz., p. 33.; diótermesztés; gyümölcsfeldolgozás; Jánkmajtis; Tranzit Dió Kft.
269. CSABAI Lászlóné: Sajátos arculatot kap a belváros Nyíregyházán = Gazdasági Tükörkép, 9. sz., p. 43.; városfejlesztés
270. MUZSNAY Árpád: Szatmárnémeti és Dsida Jenő : Morzsák a költő utóéletéhez = Művelődés, 11. sz., p. 18–22.; hagyományápolás; Szatmárnémeti; Dsida Jenő (1907. 05. 17–1938. 06. 07)
271. KERÜLŐ Judit: Integráció közben = Kultúra és Közösség, (2008 júniusában a 2007/4-es szám.) 12. évf. 4. sz. p. 51–61.; cigányság; felzárkóztatás; általános iskola; óvoda; Nyíregyháza-Guszev
272. JÁNOS István: Móricz publicisztikája = Pedagógiai Műhely, 33. évf. 4. sz. p. 12–14.; Elhangzott a „Nyugat csapatának keleti zászlója” címmel megrendezett konferencián; irodalomelmélet; Móricz Zsigmond; Nyugat
273. MARGÓCSY István: Miért boldog a boldog ember? = Pedagógiai Műhely, 33. évf. 4. sz. p. 15–20.; Elhangzott a „Nyugat csapatának keleti zászlója” címmel megrendezett konferencián; műelemzés; Móricz Zsigmond; A boldog ember
274. MERCS István: Különper a Különvélemény előtt : Földessy Gyula és Babits Mihály Ady-polémiája az 1920-as évek elején = Pedagógiai Műhely, 4. sz. p. 21–28.; irodalomelmélet
275. KÜHRNER Éva: Iskolatej-akció Nyíregyházán a Horthy-korszakban = Pedagógiai Műhely, 4. sz. p. 29–34.; iskolatej; szegénység; szociális gondoskodás; elemi iskola
276. BALOGH József: Hogy ne legyen hosszú az út lélektől lélekkig : Beszélgetés egy életműről Pintér Miklóssal a Zrínyi Gimnázium nyugalomba vonult igazgatójával = Pedagógiai Műhely, 33. évf. 4. sz., p. 41–48.; pályakép; kiténtetés; pedagógusok

277. KARÁDI Zsolt: Aki több hangszeren játszik : beszélgetés Kovács Katáng Ferencsel = Pedagógiai Műhely, 33. évf. 4. sz. p. 49–55.; pályakép
278. SZABOLCSI Richárd: „Minden darab: felfedezés” : Beszélgetés Tasnádi Csabával = Pedagógiai Műhely, 33. évf. 4. sz. p. 56–66.; pályakép; színházigazgató
279. NAGY László: Ösztöndíj a tehetségekért = Pedagógiai Műhely, 33. évf. 4. sz. p. 75–76.; ösztöndíj; pályázat; diákok; szociális támogatás; Szabolcs-Szatmár-Bereg megye; Porzsol István Ösztöndíj; Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Közoktatási Közalapítvány; könyvismertetés; Jenei Teréz; Pethő József: Stíluselemzés – Nyíregyháza: Bessenyei K.
280. SZILÁGYI Péter: „Jövöm emléke, múltamnak árnya” : In memoriam Czöbel Minka = Pedagógiai Műhely, 4. sz. p. 85–90.; könyvismertetés
281. KOI Balázs: Stíluselemzés = Pedagógiai Műhely, 33. évf. 4. sz. p. 91–92.
282. OROSZVÁRI István: Laktanyából iskola : Az infrastuktúra korszerűsítése a Bencs László Szakiskola és Általános Iskolában = Pedagógiai Műhely, 33. évf. 4. sz. p. 97–98.; felújítás; általános iskola; Nyíregyháza
283. – : Ilyés István szobrászművész = Napút, 10. évf. 10. sz. p. 162.; portré
284. SALAMIN Géza, RADVÁNSZKI Ádám, NAGY András: A magyar településhálózat helyzete : Értékelés = Falu Város Régió, 14. évf. 3. sz. p. 6–26. Országos összehasonlító adatokkal; urbanizáció; népességstatisztika; úthálózat; Szabolcs-Szatmár-Bereg megye
285. FÓNAI Mihály, VITÁL Attila: A tiszavasvári magyarcigány és oláhigány lakosság szociális helyzete és egészségi állapota = A Falu, 23. évf. 4. sz. p. 63–82.; cigányság; egészségi állapot; életmód; szociológiai felmérés; Tiszavasvári
286. SZÉMAN Emese Rózsa: XVI. Báthory Napok : 2008. szeptember 26–28. = Művelődés, 61. évf. 12. sz. p. 4–6.; konferencia; Nyírbátor
287. VARGA Béla: Hírlevél Kárpátaljáról = Prágai Tükör, 16. évf. 5. sz., p. 36–41.; műemlékek; Beregrákos; Beregszász; Munkács; Illyés Gyula Magyar Nemzeti Színház; Munkácsi vár
- 2009. január 1–március 31.**
29. FILEP László: 1939 Kárpátalja = Bélyegvilág, 3. sz. p. 9–11.; filatélia
30. BALOGH Géza: Aláírások a kegyképért = Szabad Föld, 6. sz. p. 10.; zarándoklat; Máriapócs
31. GINTLI Tibor: Anekdoták és modernség = Tiszatáj, 1. sz. p. 59–65.; irodalomelmélet; Krúdy Gyula
32. PÉTER Katalin: Báthory Erzsébet – valóság és fantázia : magányos özvegy vagy szadista gyilkos? = História, 1. sz. p. 25–27.; történelem
33. – : Beke Magit : Levéltáros, történész (Nagyecsed, 1939. november 27.) = Napút, 11. évf. 10. sz. p. 151–153.; portré
34. LAMPÉ Ágnes: A Bige-művek : Egy magyar milliárdos = 168 óra, 5. sz. p. 25–27.; portré
35. PATAKY Emőke: Cifra csűrök és vaskeresztek : Egy szabolcsi sváb falu – Vállaj védelméről = Örökség, 1. sz. p. 25–26.; műemlékvédelem
36. Finta Gábor: A ciklus völegénye = Krúdy Gyula, Budapest völegénye = Alföld, 1. sz. p. 91–97.; műelemzés
37. BALOGH Géza: Csokor virág a kismozdonyon = Szabad Föld, 14. sz. p. 12–13.; Nyírvidéki Kisvasút
38. MORVAY Péter: Az Ecsedi láp = Honismeret, 2. sz. p. 26–28.; néphagyomány
39. – : Fejlesztések a ReMat Zrt.-nél : Minőségjavítás energia megtakarítás Tiszaújvárosban és Rakamazon = Hulladéksors, 2. sz. p. 20.; hulladékhasznosítás; Recoplast Kft.
40. KÖRÖSSY László: A felfelé vezető úton... = Familia, 2. sz. p. 6–8.; pályakép; Kocsis Péter Fülöp (1963.01.13-)
41. SOLYMOSI József: Forradalmi átalakulás Északkelet-Magyarországon 1848-ban (Ung, Bereg, Máramaros és Ugocsa vármegyék 1848 tavaszán és nyarán) = Századok, 1. sz. p. 83–115.
42. BOROS László: Frisnyák Sándor, a Balassa Iván Emlékérem 2008. évi díjazottja = Honismeret, 2. sz. p. 76–77.; pályakép; kitüntetés; pedagógusok
43. OLÁH János József: Frontokon edződött a háborús tudósító = Magyar Fórum, 11. sz. p. 9.; pályakép; Szaniszló Ferenc (1960.10.07-)
44. RÁKÓCZI Margit: Horváth Lajos Kárpátalja és a heraldika tudósa = Bélyegvilág, 2. sz. p. 23.
45. MÉSZÁROS Ágnes: Isten földi hajléka = Jel, 2. sz. p. 63.; templomok; Tákos; Csengersima
46. KERÉKGYÁRTÓ Anikó: Az Istenszülő oltalmában bízva... : A máriapócsi kegykép zarándoklata = Új Ember, 7. sz. p. 1., 7.
47. -SZEK-: A jövőről szólt a nap = Magyar Mezőgazdaság, 10. sz. p. 36.;

- konferencia; határmenti együttműködés; bioenergia; Mátészalka; Keleti Háromhatár-Szeglet Kutató-Fejlesztő Központ
48. BALOGH Géza: Két Kovács jól úti a vasat = Szabad Föld, 6. sz. p. 11.; polgármester; Géberjén; Fülöpösdaróc
49. – : A Közép-Nyírségért és Rétközért Vidékfejlesztési Közhasznú Egyesület bemutatkozása = Őstermelő, 1. sz. p. 7.
50. MAJERCSIK Mária: Krúdy és Podolin = Irodalmi Szemle, 3. sz. p. 64–71.; életrajz; Krúdy Gyula (1878.10.21-1933)
51. NOVÁK Anna–KULCSÁR Lászlóné: Kulturális és könyvtári kapcsolatok az Európai Unióban : Könyvtáros szakmai tanácskozás = Könyvtári Levelező/Lap, 3. sz. p. 3–7.; Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár; Európai Unió
52. GOTTFRIED Barna: A látogatók = Székelyföld, 1. sz. p. 86–100.; forradalom; Szatmár megye; 1919; Károlyi Mihály
53. HAMAR Péter: Móricz Zsigmond és az antiszemitizmus = Hitel, 1. sz. p. 67–73.
54. BÖZÖDI György: Móricz-közelben – és -távolban : (Öt kérdés és a hatodik két levélben) = Korunk, 2. sz. p. 58–59.; életrajz; évforduló; Móricz Zsigmond
55. GERZANICS Magdolna: A népdal újabb győzelme Szatmárnémetiben = Zeneszó, 1. sz. p. 18–19.
56. VESZPRÉMI Erzsébet: Oltalmat találni = Evangélikus Élet, 10. sz. p. 5.; szociális gondoskodás; hajléktalanok; Nyíregyháza; Oltalom Szeretetszolgálat
57. KUN István: Pacuha-rezsim = Élet és Irodalom, 12. sz. p. 12.; vállalkozók; erdészet; adócsalás; baleset; mezőgazdaság; Nyírlugos-Szabadság telep; Szabolcs-Szatmár-Bereg megye
58. SEBŐK János: Parno Graszt : Szabolcsi romák a világ élvonalában = Könyvjelző, 1. sz. p. 42–43.; cigányzene; Paszab
59. BALOGH Géza: Se pénz se munka se pulya = Szabad Föld, 7. sz. p. 12–13.; szociográfia; Rápoly
60. HORVÁTH Lajos: Személyek ábrázolása állami posztalégyeken a volt szovjet övezetben, 1990–2007. = Havi Magyar Fórum, 2. sz. p. 42–48.; filatélia; Ukrajna
61. BALOGH Klára, BARTA Boglárka, FEHÉRVÁRY Krisztina: Szentelt kövek = Magyar Demokrata, 13. sz. p. 68–73.; templomok; építészet; Mátészalka
62. KARÁCSONY Ágnes: A színészet megértése : Hegedűs Géza a felcsúfulás szépségéről = 168 Óra, 12. sz. p. 30–33.; pályakép; kitüntetés; színész
63. VESZPRÉMI Erzsébet: Téli tanulságok Nyíregyháza bokraiban = Evangélikus Élet, 10. sz. p. 5.; szociális gondoskodás; evangélikus egyház; Joób Olivér Gondozó és Rehabilitációs Szeretetintézmény
64. HOVANYECZ László: Tizenhét közös év után : Berecz János beszél Kádár-könyvéről = Tekintet, 2. sz. p. 138–143.
65. KOVÁCS Sándor: Újabb magyar emlékművek Kárpátalján = Magyar Turista, 1. sz. p. 12–13.; műemlékvédelem; Kárpátalja; Munkács
66. CSERNICSKÓ István: Az ukrajnai oktatáspolitikai a nyelvi asszimiláció szolgálatában = Korunk, 2. sz. p. 33–40.; határon túli magyarok; Ukrajna
67. DÖVÉNYI Zoltán: „Város az, ami magát annak nevezi” = Területi Statisztika, 12/49. évf. 1. sz. p. 3–7.; városok; Szabolcs-Szatmár-Bereg megye
68. SÜTŐ Attila: Város és vidék rendszerek és típusaik Magyarországon = Falu Város Régió, 14. évf. 3. sz. (2008.), p. 51–64. Országos összehasonlító adatokkal; városok; településfejlesztés; Szabolcs-Szatmár-Bereg megye
69. FEKETE Csaba, J.: Vay Sarolta és a castle-life : A százkilenc éves Szalon Ujság = Szalon, 1. sz. p. 18–22.; sajtó
70. FÖLDES Anna: A Vígszínházat nem lehet megenni : Beszélgetés Hegedűs D. Gézával = Criticai Lapok, 1. sz. p. 10–13.; pályakép
71. – : Viharok után : Tizenöt éves a munkácsi püspökség = Új Ember, 6. sz. p. 8.; katolikus egyház; évforduló; Munkácsi Egyházmegye
- Összeállította: *Czakó Andrea és László Gézáné*

TARTALOM

monográfia

BENE JÁNOS: Nyíregyháza az 1880-as években	203
--	-----

évforduló

KEMÉNY GÁBOR: Krúdy Gyula ismeretlen regénye	227
FRÁTER ZOLTÁN: Negyven év	234
GINTLI TIBOR: A komparatiztika mai lehetőségei a Krúdy-olvasásban	241
PETHŐ JÓZSEF: Megszemélyesítés és tárgyiasítás a Nyírség „lírai mitológiájában”	246
AJTAY-HORVÁTH MAGDA: A mű és angol tükre	253

gazdaság

TATAI ZOLTÁN: Konzervgyár épült Nyíregyházán	265
--	-----

művészet

SIPÓS LÁSZLÓ: Gondolatok a lónyai román kori és gótikus falképek ikonográfiájáról	269
NAGY LAJOS IMRE: A 80 éves Berecz András festőművész kiállítása elé	276

interjú

MARIK SÁNDOR: Az irodalmi múlt is kínál újdonságokat – Margócsy István	279
--	-----

múltidéző

MISKOLCZY AMBRUS: Kazinczy Ferenc és Dessewffy József	289
T. NYIRI MÁRIA: A keleti nyelvek kutatója. A nyíregyházi tudós, Pröhle Vilmos	295

szemle

Pártokról, választásokról (<i>Reszler Gábor</i>)	303
Ködösítés nélkül (<i>Szilágyi Péter</i>)	305
Székely határórballada (<i>Szakállas Sándor</i>)	310
„Jöjjön el a mi országunk!” (<i>D. Rácz Magdolna</i>)	311
A Vörös Postakocsi Nyíregyházán (<i>Mester Béla</i>)	313
Emlékezés Esze Tamásra (<i>Sipos Ferenc</i>)	316
A cívis szellem nyomtatott hírnökei (<i>János István</i>)	318

krónika

Bibliográfia 2009. január 1–március 31.	321
---	-----

Berecz András festményeiről Erdélyi Tamás készített reprodukciókat